

S V I K M O T K L I E N T E R

=====

Av Alexander Lange.

~~Hva skjedde?~~

En advokat ble for en tid siden utstøtt av sin organisasjon fordi han tilgodeså motparten på bekostning av sin klient. Pressen og Advokatforeningens generalsekretær var opprørte over vedkommende advokat.

For enhver som har gjennomlevet og forsket i rettsoppgjøret virker dette oppstyr tildels som hykleri. Eller som en eiendommelig glemsomhet.-

Hvilken innsats for sine klienter gjorde mange forsvarere før, under og etter de politiske rettssakene? Gikk de inn for sine klienter på lovbestemt måte slik som for eksempel juristene Henrik Bergh, Gunnar Eriksen, Einar Grimsø, ^(Olav Hestenes) Per Lødrup, H. Kier Mordt, Erling Ueland, Jørgen Øvergaard og andre gjorde det?

Tenkelig mange jurister kan ikke sees å ha varetatt retten og sine klienters tarv idetheletatt. De hadde tildels god ^{behandling}, men deres opptreden syntes ofte mer synkronisert med den politiserende påtalemakts interesser enn med de tiltaltes lovlige krav til et virkelig forsvar. Hvor mange tiltalte fikk ikke høre av sin forsvarer: Si ikke ett ord til Deres forsvar. Det vil bare irritere dommerne.-

Tiltalsbeslutningene, som ikke sjelden hadde et romanaktig innhold, ble undertiden helt eller delvis fremført i pressen ^{en} eller flere ganger f ø r rettssaken. Jeg har ikke sett at noen forsvarer protesterte mot dette lovbrudd. Og forsøk på å påvirke opinionen - som jo var påvirket nokk fra før - mot de tiltalte.-

Det kan ikke sees at den manglende innsats fra mange forsvareres side førte til noen som helst reaksjon

fra deres organisasjon, og så fra myndighetene.- Særlig direktør Lorentz Vogt har pekt på disse missforhold. Likesom professor dr. jur. Jon Skole forgjeves påviste opprørende inhabilitet hos ledende dommere. Også av disse grunner ble rettsoppgjøret invalid. men det tjente sin hensikt : Å skaffe frem sydebukker i quasi-rettslige former.-

Ovenstående skal belyses med et konkret eksempel.

En kjent jurist, som fortiden vil være anonym, sa et Pauli ord i retten, men etterat dommen var avsagt. Altså : Terroren var slik at det gikk ikke an å gi uttrykk for følgende kjensgjæringer under selve saken:

" Ærede dommer.

Da dommen nu er falt og vi således er ferdig med saken mot N.N., tar jeg meg den frihet å si den ærede rett noen ord, hvilket jeg nu kan gjøre da det ingen innvirkning kan ha på N.N.'s dom.

Det er helt feilaktig og meningsløst av Dem, herr dommer, og juridisk uforsvarlig at dommerne og retten ^{daglig} på grunn av ^{en} parole fra høyere hold søker å padutte hvert medlem av Nasjonal Samling den oppfatning at vi var i krig og at han forsto dette, eller burde ha visst det, og at han bisto fienden med råd og dåd.

Gjennom den offentlige Granskingskommisjon, som nu har utgitt sine betenkninger trykt og således offentlig tilgjengelig for alle, er det fastslått at på regjeringssmøte i Tromsø gav Regjeringen og Kongen, da de fant å måtte rømme landet, all myndighet og makt til generalissimus Ruge. Det er senere fastslått at generalissimus Ruge - Forsvarets Overkommando - kapitulerte betingelsesløst og endog ga tyskerne store innrømmelser.

At retten og dommerne ikke vet den ting, men fortsatt forsøker å presse de tiltalte til å "burde ha visst" eller "visste" det motsatte av det som Granskingskommisjonen har fastslått, det er meningsløst.

De kan ikke gå hjem og sette Dem i en god stol med en

ren samvittighet nu efter dette.-

De , herr dommer, skal svare for Dem selv i stille stunder, De skal svare overfor de øvrige innen juriststanden, og De skal tilslutt svare for Dem selv overfor Gud.

Jeg vil Derfor så inastendig jeg kan si Dem noen alvorso herr dommer, før vi skilles i denne sak. For fremtiden betenk Dem, betenk Dem."

Vedkommende jurist som holdt denne minneverdige tale, fortalte mig for en tid siden at han ikke var oppmerksom på at det var kommet to tilhørere inn i rettslokalet. Men han sa også at han for sin samvittighets skyll måtte si retten sin mening.--